

Hoe ontwerp je lesdoelen?

Hoe kan je de Kwalificatie Structuur Sport (KSS) en het Nederlands Kwalificatiekader (NLQF) gebruiken om op basis van de beschreven leeruitkomsten lesdoelen te maken?

Leeruitkomsten

Een leeruitkomst is datgene wat een cursist moet weten, begrijpen of toepassen na een leerperiode (NVAO, 2015). Het is het meetbare resultaat van de leerresultaten, oftewel de competenties (eindkwalificaties). Een operationalisering ervan. Daarbij zijn er een aantal belangrijke verschillen met leerdoelen: zo zijn leerdoelen vaak kleiner en lesgebonden. Door de opzet van leeruitkomsten wordt ruimte geboden aan flexibilisering: doordat het gaat over het aantonen van iets, gaat het om het resultaat en niet de weg er naartoe. Zo ontstaat er ruimte voor cursisten om op andere momenten en manieren aan te tonen dat zij iets weten, begrijpen of toepassen (Vernieuwonderwijs, 2021).

Kies je ervoor om met leeruitkomsten te werken, zorg dan dat het team van opleiders/docenten op tijd bij dit proces betrokken wordt. Zo zorg je ervoor dat je collectief werkt aan een sterk curriculum en dat de neuzen dezelfde kant op staan. Goed is om te beseffen: als je voor leeruitkomsten kiest, verschuift is focus van toetsing! Bij leeruitkomsten wordt toetsen als middel ingezet en niet als doel op zich. Bij toetsen als middel wil je dat cursisten de leeruitkomsten (oftewel hun gedrag) aantonen en niet bijvoorbeeld laten zien dat ze een perfect verslag kunnen schrijven. Soms is dat hetzelfde, maar niet altijd.

Ga je aan de slag met leeruitkomsten, lees dan het artikel van [vernieuwonderwijs](#). Dit artikel geeft direct handvatten waar je praktisch mee aan de slag kunt. Vanuit de KSS gebruik je de resultaten per werkproces en/of kerntaak om een leeruitkomst te formuleren.

Leerdoel

Een leerdoel bepaalt per onderwerp en/of criteria welk resultaat je wil zien als cursisten een lessenreeks of opleiding hebben afgerond. Een leerdoel omschrijft het beoogde eindgedrag van de cursist aan het einde van een leerperiode.

Goede leerdoelen geven richting aan het leren, maken feedback effectiever en bevorderen zelfanalyse en zelfregulatie. Ze vormen zo de basis van formatief handelen (Vernieuwonderwijs, 2021). Een leerdoel bestaat uit inhoud, een werkwoord en eventueel een context en succescriteria.

Onderstaande tabel laat zien wat het verschil is tussen leerdoelen en leeruitkomsten. Wil je meer weten over de verschillen van deze twee onderwerpen en ook graag voorbeelden zien. Bekijk dan dit [artikel](#).

Leerdoelen	Leeruitkomst
Gewenste resultaten	Getoonde resultaten
Gekoppeld aan lessen	Gekoppeld aan toetsing
Specifiek	Groter geheel

Tabel 1. Verschil leerdoel en leeruitkomst (Vernieuwonderwijs, 2021)

Lesdoel

Naast leeruitkomsten en leerdoelen maken we bij het inrichten van ons curriculum gebruik van lesdoelen. Een lesdoel is het inhoudelijke doel dat een opleider/docent wil bereiken met een les. De doelen kunnen betrekking hebben op kennis, vaardigheden en attitude. Belangrijk: formuleer de lesdoelen SMARTI (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Tijdgebonden en Inspirerend). Het lesdoel kun je vanuit de KSS per criteria of werkproces formuleren. Je bepaalt dan welk resultaat je wil zien aan het einde van de les of E-learning. Het is belangrijk om een helder doel te hebben voor een les, maar zie een les wel als een middel om leerdoelen te behalen. Zo kan het werken aan een leerdoel het doel van de les zijn. Met andere woorden: een leerdoel is datgene wat een cursist geleerd moet hebben als gevolg van het onderwijs dat je hebt ingericht en dat de cursist heeft gevolgd. Een lesdoel is een doel voor 1 les.